

безпосередньою і остаточною самодостатньою метою, незалежно від віддалених цілей, адже вищою цінністю суспільства є життя та недоторканість людини. Так-звані ж інструментальні насильницькі злочини слід відносити до насильницьких злочинів ще й тому, що корислива мотивація цих видів агресивної поведінки не виключає загальної ворожості та екстремістської спрямованості посягань на особистість, бо неможливо наносити ушкодження, погрожувати смертю, не бажаючи смерті або іншої шкоди потерпілому. Відтак й корисливо-насильницькі злочини можна вважати перш за все насильницькими через те, що недоторканість особи, її здоров'я, честь та гідність повинні цінуватись вище ніж майно.

Супрун Д.М., доцент кафедри іноземних мов Національної академії внутрішніх справ кандидат психологічних наук, доцент

ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ЮРИДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ ВИКОРИСТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ КУРСАНТАМИ ВНЗ СИСТЕМИ ОВС

Якісне виконання завдань працівниками ОВС можливе за умов науково обґрунтованого системного та комплексного підходу до досконалого оволодіння постулатами компетентного професійного спілкування. Розв'язання проблем сучасної юридичної психології вимагає використання психолінгвістичних і семантичних знань.

Сьогодні вплив слова на людину вивчає окрема наука – психолінгвістика, наука, що вивчає психологічні та лінгвістичні аспекти мовної діяльності людини, соціальні та психологічні аспекти використання мови в процесах мовленнєвої комунікації та індивідуальної мовленнєвої діяльності. Спеціальна сфера психолінгвістичних досліджень зосереджена на виявленні

конкретно-мовної та національно-культурної варіативності мовленнєвої здатності і мовленнєвої діяльності людини [2, с. 9].

У багатомовному правовому суспільстві, такому як Європейське суспільство, набули поширення психолінгвістичні проблеми, що стосуються семантичного значення термінів, вжитих в юридичному контексті. Професійна юридична мова містить велику кількість правових понять. Даний аспект не лише створює складнощі для пересічної людини, але й для правознавців. Не зважаючи на багатоваріативний вибір, рівень дотримання влучності при перекладі та визначенні понять повинен бути дотриманим. На жаль, це не завжди так. Але неясність, спричинена різноманітністю відтінків семантичного значення слів, повинна бути усунена, оскільки влучне і доцільне використання юридичної термінології є життєво важливим для правоохоронця [3, с. 21].

Зазначимо, що новітні дослідження впроваджень міжнародного права та міжнародної юридичної термінології полягають в опрацюванні новітніх правових джерел, у різноаспектному вивченні функціонування юридичних термінів, зокрема, у наданні психолінгвістичної та семантичної характеристик понять права, що спричинить більш чітке розуміння юридичної термінології та уникнення семантичних помилок. Отже, проблематика, що стосується семантичного значення слів виникає:

- коли розглядаємо багатозначні слова. Не завжди слово вживається у загальновідомому сенсі. Більшість слів мають більш ніж одне значення, і тоді постає проблема вибору вірного одного з його відтінків, яке є доцільним у певному юридичному контексті;
- при спробі пояснити значення: проблема, пов'язана з тлумаченням юридичних понять може бути вирішена шляхом пояснення цих понять за допомогою термінології чи висвітлення значення синонімічною лексичною одиницею;
- коли маємо справу з міжмовною двозначністю. Право розширює свої інтернаціональні кордони, отже,

міжмовне явище, спричинило новий розвиток значущості семантичної проблеми [4, с. 112].

Ці труднощі мають тенденцію до вираження у різних формах, але виділяють основні, що полягають у проблемі збереження семантичного значення понять права при їх перекладі.

Для формування компетентності стосовно використання багатоваріативної сфери перекладу професійної термінології правоохоронців на сучасну українську мову потрібно розглянути юридичний термін як об'єкт психолінгвістичного дослідження, репрезентувати головні питання психолінгвістики та семантики як наук, дослідити різноманітність правових лексичних одиниць та пояснити доцільність їх значень, тобто дослідити семантичну структуру юридичних термінів [3, с. 36].

Ознайомлення зі структурно-семантичним значенням лексичних одиниць, їх пояснення, формування більш чіткого розуміння юридичної термінології сучасної української мови сприяє уникненню семантичних помилок, розширенню експресивності мови.

Компетентне спілкування дозволяє досягти більш глибинного та точного взаєморозуміння, збільшує вірогідність уникнення помилок, створює умови для ефективного розв'язання професійних завдань, що створює умови для взаємного особистісного зростання та саморозкриття партнерів-правоохоронців.

Список використаних джерел

1. Комарова З.И. Семантическая структура специального слова и ее лексикографическое описание. - Свердловск: Изд-во Уральск. ун-та, 1991. - 155 с.

2. Онуфрієнко Г.С. Іншомовні дериваційні ресурси в українській юридичній термінології // Ономастика і апелятиви. - Вип. 16. - Дніпропетровськ: ДНУ, 2002. -С. 161-167.

3. Супрун Д.М. Структурно-семантична характеристика лексичних одиниць на позначення юридичної термінології у сучасній англійській мові / Д. М. Супрун // Збірник тез

міжвузівської науково-практичної конференції «Іншомовна підготовка працівників ОВС та фахівців із права» (НАВС), 2013. -С. 112-114.

4. Bierwisch V. Semantics // New Horizons in Linguistics, - London: Penguin Books, 1972. -Р. 166-184.

Теслик Н.М., психолог ВКЗ Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат психологічних наук

ПРОФЕСІЙНО-ПРАВОВА СВІДОМІСТЬ КУРСАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ ВНЗ МВС ЯК ЕЛЕМЕНТ ГОТОВНОСТІ ДО СТРЕСОВИХ УМОВ ПРАЦІ

Психологічна підготовка до професійної діяльності правника, зокрема, курсантів і студентів ВНЗ МВС, вимагає урахування багатьох аспектів реалізації службових обов'язків. Особливо актуалізують це твердження сучасні події в Україні, висока потреба до особистісної готовності діяти в тяжких, непередбачуваних ситуаціях. Таку готовність підтримує достатній рівень сформованості професійно-правової свідомості особистості, як інтеріорізованої складної системи професійно-правових ставлень, переконань, установок та мотивів, що детермінує правозастосовну активність працівника органів внутрішніх справ.

Формування професійного рівня правосвідомості відзначається, як зауважує П.П.Баранов, наявністю специфічних факторів: наділення особливими повноваженнями, що визначають високу індивідуальну відповідальність, висока конфліктогенність професійного середовища, зіткнення із протиправними явищами, які у сукупності є стресоутворюючими чинниками професійної діяльності правоохоронця [3, с. 158]. На особисте ставлення до професійної